

Bezpieczeństwo pożarowe w okresie grzewczym

Okres grzewczy corocznie obfituje niestety w zwiększoną liczbę pożarów budynków związanych z niewłaściwą eksploatacją lub wadami urządzeń i instalacji ogrzewczych. Ku przestrodze przypominamy kilka podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa pożarowego zawartych w aktach prawnych regulujących użytkowanie tego typu instalacji.

Zgodnie z podstawowym przepisem wykonawczym jakim jest rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia, jest zabroniona. Instalacje i urządzenia techniczne, będące wyposażeniem obiektu, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczególnych.

Przez instalacje i urządzenia techniczne rozumie się na pierwszym miejscu instalacje oraz urządzenia ogrzewcze, wentylacyjne, dymowe i spalinowe. Przy doborze instalacji i urządzeń oraz w trakcie ich eksploatacji należy uwzględnić funkcje i przeznaczenie obiektu oraz wynikające stąd czynniki zagrożenia i tak np. zabronione jest:

- przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100oC, (np. suszenie drewna w pobliżu pieca C.O. lub wprowadzenia do komina)

- użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.

Palne elementy konstrukcji (np. drewniane belki) i wystroju wewnątrz budynku (np. boazerie), przez które lub obok których przechodzą przewody ogrzewcze, wentylacyjne, dymowe lub spalinowe, powinny być zabezpieczone przed możliwością zapalenia lub zwęglenia. Powierzchnie przewodów i urządzeń grzewczych oraz ich izolacje w obrębie pomieszczeń, w których mogą wydzielać się palne pyły i włókna, powinny być gładkie, łatwe do oczyszczenia i nie rozprzestrzeniające ognia.

W systemach ogrzewczych oraz wentylacyjnych nie jest dopuszczalna recyrkulacja powietrza, jeżeli mogłaby spowodować wzrost zagrożenia wybuchem. Systemy centralnego ogrzewania wodnego i parowego nie powinny być stosowane w obiektach, w których występują materiały wytwarzające w reakcji z wodą lub parą wodną palne gazy, jeżeli reakcje takie nie są przewidziane w procesie technologicznym.

Instalacje i urządzenia techniczne oraz technologiczne, w których podczas eksploatacji mogą wytwarzać się ładunki elektryczności statycznej o potencjale wystarczającym do zapalenia występujących materiałów palnych, powinny być wyposażone w odpowiednie środki ochrony, zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed elektrycznością statyczną.

Instalacje i urządzenia techniczne służące celom grzewczym należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Za nienaganny stan techniczny instalacji grzewczych, kominowych, gazowych odpowiedzialny jest właściciel, zarządca bądź użytkownik obiektu.

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego są obowiązani do dokonywania czyszczeń przewodów dymowych spalinowych:

- 1) od palenisk opalanych paliwem stałym – co najmniej raz na 3 miesiące,
- 2) od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym – co najmniej raz na 6 miesięcy,
- 3) od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych – co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej.,

Przy eksploatacji urządzeń grzewczych pamiętań należy o przeprowadzaniu co najmniej raz w roku czyszczenia przewodów wentylacyjnych.

W myśl przepisów Prawa budowlanego właściciele lub zarządcy obiektów budowlanych zobowiązani są do przeprowadzania okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności przewodów kominowych w tym dymowych, spalinowych i wentylacyjnych oraz instalacji gazowych. Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiareskim. Przy użytkowaniu urządzeń grzewczych zasilanych prądem elektrycznym należy również pamiętać o obowiązkowych badaniach, – raz na pięć lat, instalacji elektrycznej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów. Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych oraz gazowych, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji odpowiednich urządzeń energetycznych lub gazowych, określone w przepisach szczególnych.

Uprawnieni strażacy pełniący służbę w Państwowej Straży Pożarnej w przypadkach stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, mają prawo do nakładania grzywien w drodze postępowania mandatowego na osoby winne naruszenia tych przepisów. Prawo to dotyczy przede wszystkim wykroczeń określonych w art. 82 § 1 Kodeksu wykroczeń z którego zapisu wynika między innymi iż ten kto:

- utrudnia okresowe czyszczenie komina lub nie dokonuje naprawy uszkodzeń komina i wszelkich przewodów dymowych,
- eksploatuje w sposób niewłaściwy urządzenia energetyczne lub ciepłownicze lub pozostawia je uszkodzone w stanie mogącym spowodować wybuch lub pożar,
- nie usuwa lub nie zabezpiecza w obrębie budynków urządzeń lub materiałów stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru[...]

podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.” Przedział wysokości mandatów karnych został określony w rozporządzeniu prezesa rady ministrów z 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń (**DzU z 2013 r. poz. 1624**). Zgodnie z załącznikiem do ww. rozporządzenia – tabela A, wysokość grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego za naruszenie przepisów z art. 82 § 1-5 Kodeksu wykroczeń wynosi od 50 do 500 zł.

Brak nadzoru i późne zauważenie pożaru powoduje nie tylko ofiary w ludziach ale duże straty materialne, przy czym zaznaczyć należy, że najwięcej ofiar powstaje wskutek działania dymu i zawartego w nim trujących gazów pożarowych. Obecnie jedną z metod wczesnego wykrywania pożarów mieszkań i innych niewielkich obiektów jest możliwość instalowania systemów alarmowych w postaci autonomicznych czujek dymu. Ceny takich urządzeń nie są obecnie wygórowane, a korzyści zastosowania niejednokrotnie bezcenne.